

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Elektronické služby samospráv nie sú pre občanov prioritou

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) uskutočnil kontrolu zameranú na zavedenie služby e-Government a informačných systémov obcí a miest. Kontrolóri na vzorke 70 samospráv posudzovali, ako sú obce a mestá do 20-tisíc obyvateľov pripravené na poskytovanie týchto služieb a či vynaložené verejné prostriedky boli investované efektívne. V tomto prípade zohráva dôležitú úlohu nadrezortný informačný systém DCOM, ktorý riadi záujmové združenie DEUS, založené Ministerstvom financií SR a Združením miest a obcí Slovenska. Jeho úlohou je poskytovať malým samosprávam technické a programové prostriedky na výkon verejnej moci elektronicky. Pri kontrole sa zvlášť prejavila súvislosť medzi dosiahnutými výsledkami a veľkosťou konkrétnej samosprávy. Tie väčšie dosahovali lepšie výsledky, najmä kvôli lepšiemu financovaniu informačných technológií a vyspelosti procesov na podporu elektronizácie.

Zistenia NKÚ SR

Od 1. novembra 2016 majú všetky orgány verejnej moci povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky a bez obmedzenia, čo má prispieť k minimalizácii fyzických návštev úradov, dostupnosti služieb 24 hodín denne a sedem dní v týždni, a tým k úspore času i financií občanov, podnikateľov a celej verejnej správy. Tieto ciele boli dosiahnuté, aj keď viaceré len čiastočne, pomaly a nsystematicky. Zavedením elektronickej komunikácie s obcami a mestami zatiaľ nedochádza k významnému zníženiu fyzických návštev úradov, či k materiálnej úspore, ako sa pôvodne predpokladalo. Riešenie informatizácie úradov si samosprávy určujú samy podľa potrieb, preferencií a finančných možností, poskytovanie elektronických služieb je z tohto dôvodu na rôznej úrovni.

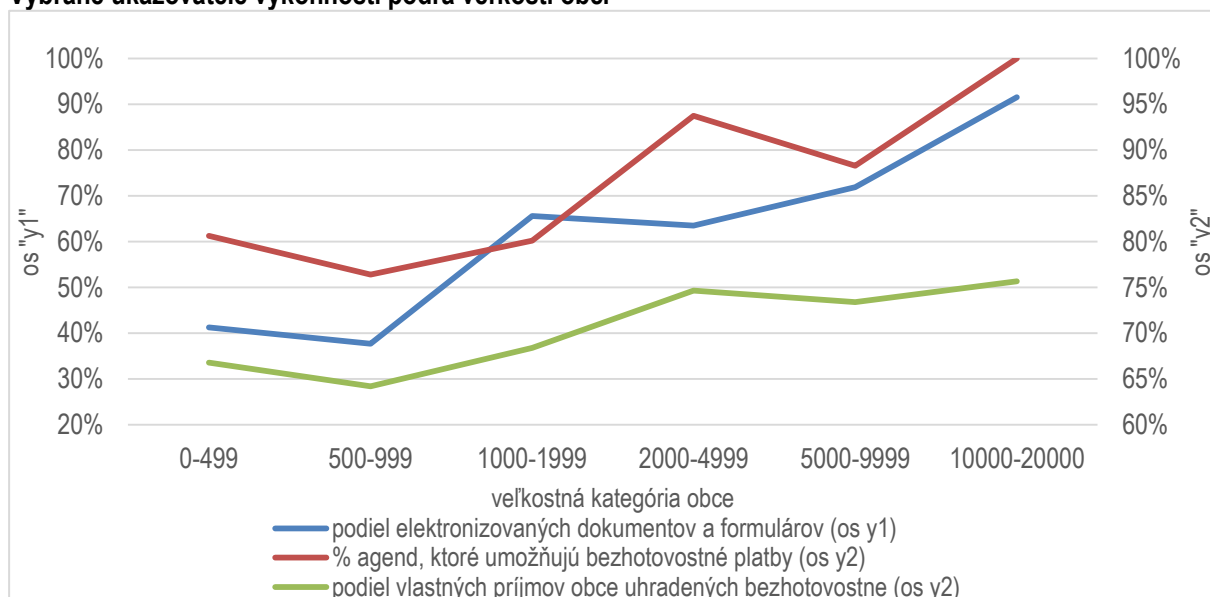
Kontrolóri zistili, že tretina kontrolovaných subjektov nebola k 1. novembru 2016 pripravená vykonávať verejnú moc elektronicky. Zároveň nevstupovali do aktívnych elektronických schránok, alebo prístup do nich mali obmedzený. Obec Igram nemala k uvedenému dátumu elektronickú schránku zriadenú vôbec, a to aj napriek tomu, že zriadená mala byť od roku 2014. Dve tretiny kontrolovaných samospráv nemali zabezpečenú autorizáciu elektronických dokumentov. Devätnásť obcí vstúpilo do elektronickej schránky prvýkrát po 1. novembri 2016, z toho 14 obcí až v roku 2017. Nedostatky podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám pri zverejňovaní informácií o faktúrach a objednávkach na webových sídlach boli zistené u troch štvrtín kontrolovaných subjektov. Kontrolóri sa počas kontrol stretli aj s pozitívnou odozvou zo strany kontrolovaných subjektov, keďže predovšetkým najmenším obciam objasnili otázky súvisiace s elektronizáciou. Viaceré obce začali fungovať aspoň v obmedzenom rozsahu elektronicky až na základe kontrol NKÚ SR.

Kontrolóri sú presvedčení o tom, že bez dodatočnej externej podpory nie sú, hlavne malé samosprávy, schopné zabezpečovať v potrebnom rozsahu a kvalite činnosti spojené s elektronickým výkonom verejnej moci. Nehovoriac o tom, že okruh subjektov, s ktorými budú musieť úrady komunikovať elektronicky, sa od mája 2018 rozšíri. Bez centrálne riadenej implementácie sa preto v samospráve len ťažko naplní princíp „jedenkrát a dosť“. Aj keď sa elektronizácia v prostredí územnej samosprávy postupne adaptuje, najvyššia kontrolná inštitúcia upozorňuje na riziká vyplývajúce z novej prípravenosti na elektronizáciu verejnej moci.

Kontrola zároveň ukázala, že elektronické služby z pozície miestnej samosprávy nie sú prioritou a záujem o ne je veľmi nízky. V roku 2016 bolo vybavených len takmer 3 000 podaní, v prvom štvrtroku 2017 ich bolo už 5-krát viac, ako za celý predošlý rok, pričom cieľom projektu DCOM je dosiahnuť v roku 2020 takmer 400-tisíc elektronických podaní. Kontrolóri preto odporúčajú zväziť alternatívny spôsob overovania identity občanov, a tiež možnosť prístupu k elektronickým službám aj prostredníctvom mobilných zariadení a aplikácií.

Neuspokojivé výsledky v rámci e-Governmentu, najmä malých obcí, predznamenávajú, že tu stále existuje priestor na rozširovanie efektívnosti. NKÚ SR bude preto v nasledujúcich obdobiach sledovať formou kontrol nielen stav plnenia prijatých opatrení v kontrolovaných subjektoch, ale aj pokrok v informatizácii verejnej správy ako celku. Jednou z ciest je ďalšia podpora už existujúceho projektu DEUS, pretože len vďaka centralizácii riešení v informačných systémoch samosprávy je možné naplňovať ciele informatizácie v menších obciach, a zároveň vytvárať prostredie, ktoré poskytuje kvalitné elektronické služby pre občanov. Projekt DEUS stál 49 miliónov eur, z toho 13,7 milióna bolo použitých na obstaranie hardvéru a softvéru, ktoré využívajú samosprávy zapojené do projektu.

Vybrané ukazovatele výkonnosti podľa veľkosti obcí

Veková štruktúra výpočtovej techniky podľa veľkosti obce

